

Obrazi

Država: Slovenija

Doseg: 21.000

Stran: 14

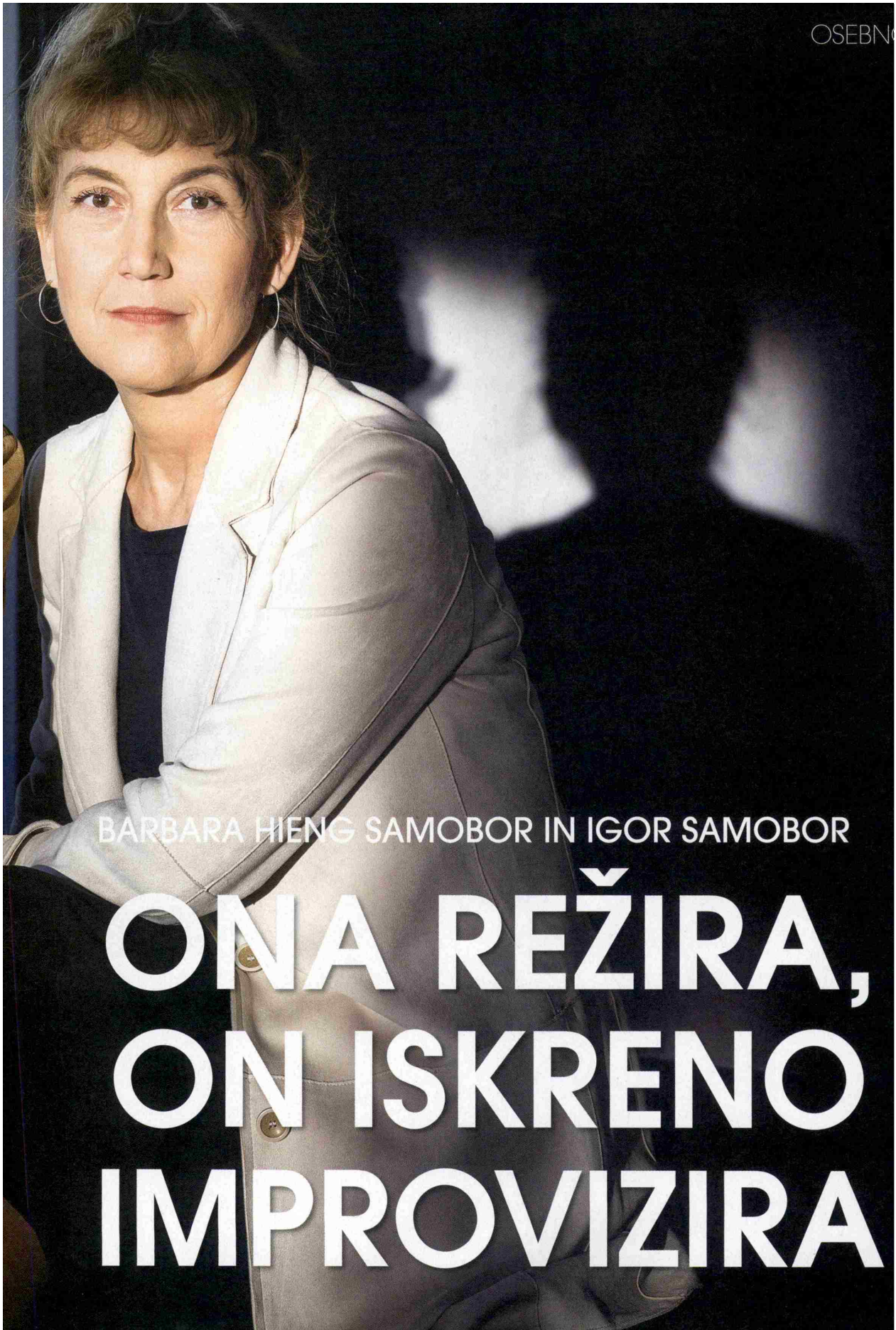
Površina: 3.264 cm²

14.11.2019

Četrtek

1 / 6

ONA REŽIRA, ON ISKRENO IMPROVIZIRA

Se doma pogosto smejite? Kdaj sta se nazadnje do solz nasmejala?

Barbara: Smejala sem se hčerki Ani, ki se je smejala meni. Za »na daleč« imam očala z zelo smešnimi okvirji in kadarkoli jih nadenem, jo kar zvije.

Igor: Barbara v opisovanju ljudi ali dogodkov uporablja nevsakdanje primere in je zabavna za umreti. Velikokrat se do solz nasmejem.

Kakšna občutja in asociacije prebuja v vaju beseda »bližina«?

Barbara: Sedeti na zofi z nekom, ki ga imaš rad. Položiti mu roko na roko in reči »ne se sekirati, vse bo še dobro«. Ali obratno.

Igor: Bližina? Najprej se spomnim na hrib, kamor se odpraviva z nordijskimi palicami. Pa tudi na morje. To so namreč najine idealne počitnice.

Kako in kdaj je vzniknila vajina Dvojina? Ko se zaljubita dve umetniški duši, je to najbrž še posebej romantično.

Igor: Povsem preprosto. Zagledal sem punco, ki mi je bila zelo všeč. Nič bolj kompliciranega. Bil sem že zaposlen v SNG Drama, ko je ona po končanem študiju prišla k nam režirat. Spomnim sem, da sem prežal na možnost, da ji presekam pot. Bil sem kar obseden z zalezovanjem. In sem jo na zadnje »zalezal«. (smeh) Si predstavljate, kako je, ko najdeš nekoga, ki mu hočeš nenadoma vse povedati? Enkrat smo se peljali z vlakom na gostovanje in sem ji od Jesenic do Dunaja govoril o sebi. Neprenehoma. Pa sicer ne govorim rad o sebi.

Barbara: O seveda, zelo dobro se spominjam tiste vožnje z vlakom. V kupeju sva si sedela nasproti. Takrat še nisva bila par. Ne da bi ga kaj vprašala, mi je brez konca in kraja razlagal najrazličnejše teorije, zgodbe iz otroštva, kritična stališča glede tega in onega ... Od zgovornosti mu je na čelo zdrsnil šop las, bil je smešno zmršen in evforičen. In seveda: zelo lep! (smeh)

Kdo je boljši »režiser« in kdo boljši »igralec« v vajinem partnerskem odnosu?

Barbara: Na delovnem mestu je Igor veliko boljši igralec in jaz boljši režiser. V partnerskem odnosu pa ... jaz včasih tudi doma malo režiram, seveda, priznam. Da bi pa Igor doma igral ... ne vem, vprašajva ga.

Igor: Ne, ne. Kje pa. Mislim, da je doma moje področje improvizacija. Ta je vedno iskrena. Režiji pa se z veseljem prepustim, priznam.

Kaj sta se drug od drugega naučila kot človeka, kot zakonca in kaj kot direktorja gledališča?

Barbara: Hm. Ne vem, ali imate v reviji Obrazi dovolj prostora za naštevanje vsega, kar sem se od Igorja z leti naučila. A omejimo se na eno lastnost, ki je prej res nisem imela: nalezla sem se natančnosti!

Igor: Ne vem, kaj bi odgovoril. Imam občutek, da sem se naučil vsega.

Dajeta vtis zgledega para, ki plete prijeten odnos. Neka pristna, ljubeča milina veje iz vaju. Kako premoščata morebitne krize v odnosu?

Barbara: O tem naju pogosto sprašujejo, da sem že kar vraževerna. Odgovor imam prav zato kar pripravljen: to, da sva dober par, po mojem ni najina zasluga, posledica kakšne dodatne pameti ali zakonske tehnike. Srečati moraš pravega človeka. To je kot neka kšna milost. In potem si za to lahko hvaležen. Jaz sem hvaležna.

Torej ne obstaja ključ za ljubeč in spoštljiv odnos?

Barbara: Ravno to hočem povedati. Ni ključa. Idila se preveri, ko je partner s teboj tudi v bolj težkih trenutkih. Ko ti gre slabo. Ko ti gre za nohte. Ko padaš. Sliši se kičasto, a tak je pač opis.

Igor: Človek je zelo zapleteno bitje. Zato se strinjam, da je res milost, in včasih se zdi kar čudež, da se najdeta ravno tista prava dva. Ni pravila. Če pa že poskušam formulirati, se mi zdi, da je dajanje bolj pomembno od pričakovanja.

Živimo v poplavi duhovnih učiteljev in terapevtov za osebnostno rast. Tovrstne literature je na pretek. Jo bereta?

Igor: Ne verjamem, da s poglobljanjem vase lahko spreminjamo svoje temelje. Morda komu to pomaga. Meni ne. Včasih sicer posežem po tovrstnih »new age« knjigah in poskušam razumeti predvsem potrebo po tovrstni rasti. Zdi se mi, da ima vsak svoje vire navdiha, motivacije, vere in je posploševanje vprašljivo. Nekomu zadošča le to, da verjame, da bo današnji dan prijeten ali da bo leto-

Barbara: "Gre za skupinsko žalovanje gledališkega kolektiva. Ljudje se od šoka in občutka ranjenosti še bolj povežejo."

šnje poletje sproščujoče, nekdo drug ima drugačna hrepenenja. Ni skupnega imenovalca.

Barbara: Govorimo o tako imenovanem posvečanju sebi. Vse lepo in prav. Toda jaz mislim, da glavna slabost sodobne Evrope ni pomanjkanje posvečanja sebi, ampak porast nestrpnosti do drugega. To, da smo tako zlahka okrutni do sočloveka. Zato bi bil po mojem mnenju za vse najbolj dobrodošel trening odnosa do drugih ljudi. Pred kratkim sem brala intervju z neko mlado žensko, ki je rekla, da si prizadeva biti »fajn človek«. Kako mi je všeč ta preprosta izjava!

Igor: Že sufijjski pesnik Rumi je napisal, če imam rad sebe, imam lahko rad tebe. In če imam rad tebe, imam rad sebe. Gre za vzajemnost. Človek, ki se ima res rad, zna biti tudi sočuten in empatičen.

Razmišljata o teh izzivih današnje družbe, ko sestavljata repertoar v gledališčih, ki ju vodita?

Barbara: Vsekakor. To nenehno počnem. Pred desetimi leti je bil repertoar v Mestnem gledališču ljubljanskem drugačen, kot je danes. Družbene razmere so bile drugačne, dnevni dogodki drugačni, vse drugačno. In vsak nov repertoar je odziv na sočasnost. Ne mislim le na aktualni družbenopolitični utrip, ampak tudi na to, kakšni smo kot ljudje. Kakšni smo drug do drugega. Pa kakšni smo do živali. Do narave. Do življenja na splošno. Že vrabci čivkajo, da sveta ne vodimo dobro. Ogromno stvari smo »zafurali«, ogromno stvari delamo narobe. No, gledališče je ena od tistih luči, ki imajo možnost osvetliti in s tem razgaliti, prepoznati, razkrinkati žarišča napak ...

Toda zakaj smo ljudje nestrpni?

Barbara: Zaradi strahu, ki spremlja sicer dokaj abstraktno neoliberalsko gonjo. Tudi v mirnejših okoliščinah je strah eno od temeljnih gibal. Lahko deluje pozitivno. A trenutno je tega paničnega ogroženega drvenja res preveč.

Igor: Smo v vrtincu nenehnega pehanja. Za čemerkoli že. Za denarjem, za lepoto, za boljšim avtom, za modnimi dodatki ... Pehanje pa je hkrati tudi tekma – biti lepši, biti prvi v vrsti. Tekmovanost prinaša s sabo nestrpnost, sovraštvo, mržnjo do sebe in drugih. Globalizacija je v resnici samo finančna, nima zveze z več kulturnostjo, ki so jo nekoč reklamirali, nima zveze s strpnostjo do drugih in drugačnih. Nasprotno, zidamo zidove in razpenjamo žice, mirno gledamo, kako na drugem koncu sveta za en sam evro ali manj nekdo gara ves dan. Nekdo izdeluje vse te majice in hlače, ki jih mi mečemo v smetnjake, še preden jih dvakrat oblečemo. Kam je šla čisto preprosta človeška občutljivost za drugega? Kam je šla zdrava pamet?!

Morda bodo pa mladi uspešnejši pri utiranju poti v boljši svet?

Barbara: Upajmo, iskreno upajmo. A glede na dediščino in ustaljene vzorce bodo morali biti res presneto pametni, vztrajni in pogumni, da zadevo vsaj za silo spravijo v red.

Igor: Ljudje nove dobe vendarle nimajo zakodiranih vzorcev preteklosti in so osvobojeni tistega, kar naj bi po konvenciji bilo »boljše«. Mnogi polno živijo v novem konceptu sveta. V njem bodo osmišljali sebe. Vse gre naprej. Prihodnost ni naša. Mi lahko samo predajamo izkušnje. Nič se ni z nami začelo, nič se ne bo z nami končalo.

Imata hčerko Ano in sina Filipa. Kako sta ju vzgajala?

Barbara: Po intuiciji. Upam, da spoštljivo in v osnovi demokratično. Za otroka je pomemben predvsem občutek varnosti in ljubljenosti. Želim si, da bi Ana in Filip to štafeto nesla naprej. To bo

zame osrednja starševska zmaga.

Igor: Če nama je uspelo prenesti občutljivost do ljudi, nekakšno strpnost brez predsodkov do vsega, kar nas obdaja, bova lahko kar zadovoljna ... In samo to lahko kot starša predava naprej.

In kaj sta vaju naučila otroka?

Barbara: Iskreno občudujem njen talent za sočutje. Klobuk dol. Kako scela ... Učim se še. V glavnem od njiju.

Igor: Vzajemno se učimo. Medtem ko sem se včasih počutil kot predavatelj in zgled, je zdaj pogosto obratno. Rad to priznam in v bistvu uživam v tem.

Menda ste se v vaši družini vedno veliko pogovarjali.

Igor: Res je. In še vedno se. A vedno se pogovarjamo kot enakovredni parterji. Tudi takrat, ko sta bila Ana in Filip še otroka, je bilo tako.

Barbara: Vedno. Od trebuha naprej. (smeh)

Igor: Enakovredni smo in spoštljivi drug do drugega.

Sin in hčerka sta zdaj že odrasla in še vedno ste pogosto skupaj.

Barbara: Zelo povezani smo. Če nismo fizično skupaj, smo skupaj v mislih. Veste, ob tem sem se spomnila na izsek iz knjige Kosovirja na leteči žlici, ki jo je napisala Svetlana Makarovič. Kosovir Gal sreča gos in jo vpraša: »Kaj pa počneš?« In mu gos odgovori: »Ja, a

“ Igor:
Teško je
ubesediti
vsa občutja.
Občutimo,
kot bi nekdo
porušil temelj
ansambla.
Počasi do-
jemamo, da
tega temelja
ni mogoče
nadomestiti.

Barbara:

*To, da sva
dober par,
po mojem ni
najina zaslu-
ga, posledica
kakšne do-
datne pameti
ali zakon-
ske tehnike.
Srečati moraš
pravega
človeka.*

Igor:

*Smo v vrtincu
nenehnega
pehanja. Za
čemerkoli že ...
Tekmovalnost
pa prinaša
s sabo
nestrpnost,
sovrašтво,
mržnjo do
sebe in
drugih.*

ne vidiš, otroke štejem ...» (smeh) Gos sem v našem primeru seveda jaz.

Kaj štejeta za svoj največji dosežek v svojem ustvarjalnem opusu?

Barbara: Po poklicu sem sicer režiserka. Vendar v tem poklicu nisem imela priložnosti pustiti toliko sebe, kot mi to uspeva pri umetniškem vodenju Mestnega gledališča ljubljanskega. Kolektiv MGL je moj ponos, moja **gledališka ljubezen**, **moj navdih**, **središče mojega delovnega opusa**.

Igor: Pri meni je drugače. Igralskega in ravnateljskega oziroma direktorskega dela ne morem primerjati. Gre za drugačna svetova. Za mano je veliko vlog in igranje me v resnici tudi osmišlja, nekako plemeniti in seveda tudi osrečuje. Igranje je podajanje sebe in svoje notranjosti skozi prizmo vloge. In vloge so kot vzpenjanje po stopnicah. Ko prispeš v nadstropje, na ploščad, je nekaj časa prijeten občutek, da si dosegel pravo nadstropje, ampak kmalu se pokažejo nova stopnišča in te poti plemenitenja ni nikoli konec. Vedno je nov začetek in vesel sem, da poti raziskovanja ne bo nikoli konec.

In zagotovo vas kakšna vloga še čaka. Vas katera še posebej glasno nagovarja?

Igor: Gotovo me čaka in me bo nagovorila, ampak hvala Bogu, ne vem, katera je.

Si v gledališču poklanjate iskrene komplimente, ko nekomu uspe vrhunska vloga ali denimo izvrstna režija?

Barbara: Seveda! Vrstijo se čestitke in topli objemi. Iskreni.

Igor: Na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo smo imeli profesorja Franceta Jamnika, ki je poudarjal, da mora biti moto pri našem delu »Želim ti dobro«. To se je ukoreninilo vame in to živim. Tako čutim. Sem namreč enako srečen, če vrhunska vloga uspe meni ali kolegu. Znam iskreno ploskati in objemati od navdušenja. Ne poznam zavisti.

Zelo sta odmevali smrti igralcev Jerneja Šugmana in Gašperja Tiča. Tako v Drami kot MGL-u najbrž še čutite praznino.

Igor: Težko je ubesediti vsa občutja. Občutimo, kot bi nekdo porušil temelj ansambla. Počasi dojemamo, da tega temelja ni mogoče nadomestiti. Stavbo je treba obzidati, nadzidati, dozidati ... Kakorkoli že, naša hiša postaja drugačna in mora postati čvrsta in samonosna. Temelja, upam, nikoli ne bomo pozabili. V zgodovini je bilo še nekaj temeljev in vsi so še vedno z nami. Mogoče je to ta plemenitost zgodovinskega spomina, ki ga je Drama polna.

Barbara: Gre za skupinsko žalovanje gledališkega kolektiva. Ljudje se od šoka in občutka ranjenosti še bolj povežejo. Obenem pa, kot da se sprožijo nekakšni »amortizerji«, ljudje v trenutku žalosti že delujejo obrambno, ščitijo skupno poslanstvo.

Vidimo, da je gledališče bolj naklonjeno igralcem, da je več vlog za moške. Malo za šalo, malo zares: bi morali kvote uvesti tudi v gledališču, ne le v politiki?

Igor: Kvote v umetnosti so problematične. Prva je vseeno vedno kakovost. V gledališču je problem še malo bolj zaostren. Besedila so napisana takrat, kot so napisana, in Shakespeare recimo ni razmišljal o kvotah, Sofokles, Evripid, Ibsen, Strindberg, Beckett, Brecht se tudi niso ozirali na kvote. To so igre, ki jih uprizarjamo tudi danes, ker so njihove vsebine univerzalne. Novi časi bodo morali poskrbeti tudi za to, da bodo avtorji pisali v smislu novih časov. Gledališče je vedno samo odraz občutenja sveta.

Barbara: Že William Shakespeare je rekel, da je gledališče ogleдалo sveta. medtem ko je bilo v njegovem času v dramatikah ženskih vlog manj, potem danes, v razmahu gibanj za pravice žensk, njihovo število vsaj formalno narašča. Vprašanje pa je, kakšni sta njihova

umetniška in stvarna vrednost. Poiskati je treba kakovostna besedila s kakovostnimi ženskimi vlogami. Drugače je vse skupaj res samo kvota.

Glavnino vajinega vsakdana kroji gledališče. Kaj pa druga področja umetnosti? Pogosto obiskujeta koncerte, razstave?

Igor: Rad si vzamem čas za lepa doživetja. Toda ne drvim z dogodka na dogodek. To je nesmiselno, saj umetnost terja svoj čas. Dogodek je treba v polnosti doživeti in ga potem v miru še podoživeti in razmišljati o njem. Le tako imaš lahko nekaj od njega. Zadnjič sem bil na koncertu, neizmerno sem užival. Še dolgo je odzvanjal v meni in nisem imel nikakršne potrebe, da bi že naslednji dan šel na nov koncert.

Kako gledate televizijski film ali nadaljevanko v domačem naslonjaču? Imam občutek, da ves čas razmišljate o tem, kako bi sami odigrali določeno vlogo.

Igor: Tega sem se hitro odvadil. Gledam sproščeno in uživam v filmih oziroma nadaljevanjih in poskušam imeti rad to, kar kdo drug ustvari.

Kako pa se počutite, ko gledate sebe na televizijskem zaslonu ali na velikem filmskem platnu?

Igor: Najljubše mi je, ko dosem distanco. Se pravi takrat, ko lahko gledam lik in pozabim, da sem ga ustvaril.

Kako pa lenarita?

Igor: Ne znam lenariti. Barbara zna in ji zavidam.

Barbara: Ja, znam in v tem uživam. Grem denimo pod prho. Po prhanju se namažem z mlekom za telo. In se odklopim. Berem ali gledam televizijo. To mi prija. Igorju ne. Živi v prepričanju, da je grozno narobe, če ne delaš prav ves čas. Neprestano je v pogonu.

Ko smo že pri počivanju in uživanju. Menda vsako leto med prvomajskimi prazniki pobegneta. Kam?

Igor: Ne, ne bova povedala. Lahko pa povem, da že 15 let zahajava v isti kraj. To okolje že do potankosti poznavata. Veva celo, kje je kakšna skala, in se ne spotikava. (smeh)

Barbara: Tam preživiva od štiri do devet dni. Odvisno od denarnice in dopusta. A v osnovi si tega ne pustiva vzeti. Lepo nama je.

V poletnih mesecih pa še vedno dopustujeta skupaj z Ano in Filipom in njunima partnerjema.

Igor: Prej smo govorili o naši družinski povezanosti. Ta se kaže tudi v počitnikovanju. Že marca se začnemo pogovarjati, kdaj bomo šli. Dva ali tri tedne tako preživimo skupaj ob morju. Smo fajn družina.

Čutim, da sta srčna. Kaj je za vaju sreča?

Barbara: Prav to. Trkam na les.

Igor: V bistvu to, da se lahko sploh pogovarjava o tem.

Kako se spoprijemata z minevanjem, vaju je strah smrti?

Igor: Smrti se ne bojim. Priznam pa, da me je strah bolečine. In strah me je za tiste, ki jih bom zapustil. Njihove bolečine. Zase me ni strah.

Barbara: Seveda. Strah me je. Strah me je, da bom morala nekam, kjer ne bom našla svojih ljubljenih.

Česa vaju je naučilo življenje? Je katero spoznanje še posebej dragoceno?

Barbara: Joj, kakšna kompleksna vprašanja postavljate. Eno bi bilo dovolj za ves članek. Kaj naj vam rečem: med drugim me je naučilo zaupati drugim. Saj veste, kako pravi Martin Krpan: ... da vsi ljudje vse vedo, na vsem svetu se pa vse dobi ...

Igor: Tega pa res ne znam povedati. Vsega najbrž. Zelo sem radoveden. Odkar živim, se učim.

BESEDILO: BARBARA FURMAN, **FOTO:** MIRAN JURŠIČ

Umetnika,
gledališčnika,
direktorja.
Sopotnika. Starša.
Prijatelja. A sta
Barbara in Igor
predvsem iskrena,
predana in ljubeča
Dvojina. Dvojina, ki
navdihuje, poziva
k razmisleku,
nastavlja ogledalo,
osmišlja, plemeniti.
In tudi tista Dvojina,
ki vsako leto komaj
čaka na maj. Le
zakaj?

